

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI

Nr. 29 (239)

19. juulil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
poolaastas . . . . . „ 500.—
veerandaastas . . . . . „ 250.—

Siseministriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas . . . . . Mk. 800.—
poolaastas . . . . . „ 400.—
veerandaastas . . . . . „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Adressi muutmise 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Hädavajalik korraldus. 2) Juurdluste toimetamist tuleks lihtsustada. 3) Ülesvõtteid Riia—Tallinna politseivahelistest spordivõistlustest 2. ja 3. juulil 1926 a. 4) Ravusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni teine korraline koosolek. 5) Simuleerimisest. 6) Tartu tervishoiu jsk. politseikomissar J. Mägi teenistusjuubel. 7) Ametlik osa. 8) Väljamaalt. 9) Kuulutused.

Hädavajalik korraldus.

Eugen Maddison.

On alati rõhutatud ja nõutud, iseäranis Venemaal, kus, nagu teada, ei olnud kommunaalpolitseid, et omavalitsustel peaksid olema oma organid, kes omavalitsuste maksude sissenõudmist ja ka muudel omavalitsuste tegevuse aladel oleksid varustatud samade õigustega nagu politsei. Kuni vene ajutise valitsuseni jäeti kõik need nõudmised tähelepanemata, peaaegjalikult sel põhjusel, et sarnaste õiguste andmine omavalitsustele oleks suurendanud tunduvalt omavalitsuste võimu, mis aga ei olnud sugugi tsaari valitsuse huvides, kelle põhimõtteks oli: vähem võimu omavalitsustele. Politsei ärakootamisega ja miilitsa ellukutsumisega vene ajutise valitsuse ajal muutus olukord. Omavalitsustele olid antud soovitavad

organid miilitsa näol, kes ühtlasi kohal oli riigivõimu täidesaatvaks organiks. Peale selle leidis vene ajutine valitsus võimaliku olevat vastavate seadustega kõikide — nii riigi kui ka omavalitsuste — maksude sissenõudmist miilitsa või omavalitsuste eriametnikkude (сборщики) peale panna (Seadl. ja valits. korr. kogu 1917. a. nr. 132, art. 705; nr. 156, art. 867). Alevites alevimaksu sissenõudmiseks võidi samuti ametisse määrata eriametnikke. See maksude sissenõudmise kord pidi kestma kuni maksude sissenõudmiseks eriliste organide loomiseni.

Meil praegu maksva korra järgi on kõikide maksude sissenõudmine vastuvaidlemata korras politsei ülesandeks (Politsei korralduse § 16 p. 9, „R. T.“ nr. 4/5

— 1920. a.; Politseiasutuste kujundamise määruse § 4 p. 11, „R. T.“ nr. 177/178 — 1925. a.). Selle korra puudused on üldiselt tunnustatud ning neid tuleb kõrvaldada. Omaks tunnustades põhimõtet, et omavalitsus on iseseisev, kui temal on oma sissetuleku allikad, tuleb ühtlasi tunnustada, et see iseseisvus ei ole täiesti kindlustatud, kui maksude sissenõudmine ei ole omavalitsuste eneste ülesanne, vaid toimetatakse mõne teise, neile mittealluva orgaani kaudu. Käesoleval juhtumisel on sarnaseks orgaaniks, nagu juba tähendatud, politsei. Kuid selle asjaolu tagajärjeks, et selleks orgaaniks on just politsei, kellele maksude sissenõudmine on n. ö. „ülesanne muu seas“, on esiteks see nähtus, et omavalitsuste maksude sissenõudmine sünnib suurema viivitusega, kui see peaks sündima omavalitsuste huvides ja teiseks, et politsei, kellel oma erilised otsekoheised ülesanded heakorra ja julgeoleku alal, olles ülekoormatud maksude sissenõudmisega, ei suuda oma otsekoheiseid ülesandeid sel määral täita, nagu seda nõuavad riigi huvid. Praegu tegelikult ei ole politsei enam heakorra ja julgeoleku kaitsja, vaid peaaesjalikult mak-

sude sissenõudja orgaan, mida tõendab muu seas, näit., see asjaolu, et peaaegu kõik isikumaksu sissenõudmised sünnivad politsei kaudu. Seda arvesse võttes, tuleks maksta panna kord mille järgi omavalitsuste ja nende riigimaksude sissenõudmine, millest omavalitsused osa saavad, kuuluks linna-, alevi- ja vallaomavalitsuse võimkonda. Maksusid nõuaks sisse omavalitsuse ametnikud, kellel oleksid sel alal samad õigused ja kohused, mis politseilgi. Esialgul võiks jääda maksude sissenõudmine linnades, kus uue korra sisseseadmine suuremate kuludega seotud, politsei ülesandeks kuni rahaministri sellekohase korralduseni. Ühtlasi tuleks aga vastavas seaduses ette näha võimalust veelgi laiendada omavalitsuste võimkonda maksude sissenõudmise alal, nimelt andes õiguse rahaministrile, kokkuleppel siseministriga, panna omavalitsuste peale ka teiste riigimaksude, lõivude ja trahvide sissenõudmist, sellega maksude sissenõudmise alal täiesti teostades põhiseaduse § 75., mille järgi valitsemist kohal teostab riigivõim omavalitsuste kaudu, kuivõrd ei ole loodud selleks seadusega eriasutusi.

Juurdluste toimetamist tuleks lihtsustada.

Töö lihtsustamise ja ilmaeegse ajaraiskamise mõttes tuleks praegust korra juurdluste toimetamistes muuta.

Seda ongi püütud juba teha. Nimelt näeme kohtupalati prokuröri v/k. 12. VI 25 a. nr. 4999 politsei peavalitsuse ülemale, kus palutakse alluvatele politseiuksustele teatavaks teha, et tulevikus juurdlused asjades, kus kuritegu selge ja süüdlane kindlaks tehtud, kohe edasi saata kohtuvõimudele, ilma et juurdlust oleks edasi toimetatud, kõrvaliste asjaolude selgitamiseks, kuigi neil asjaoludel võib mõni tähtsus olla, ja tuleb ainult tähendada, kes veel võivad käesolevas asjas tunnistajad olla, kus nad elavad ja mida nimelt võivad tunnistada. Ametalistes kuritegudes, samuti ka neis, mis kr. kp. sead. § 253 korras prokuröri lõpetamiseks saadetakse, nõutakse ikkagi põhjaliku juurdluse toimetamist.

Minu arvates peaks juurdlustoimijale politseiametnikule rohkem vabadust ja iseseisvust võimaldama juurdluste toimetamistes. Umbes 30% kuritegudest

jääb avalikuks tegemata. Juurdlustoimija ametnik võib tihti juba ise aimata, et juurdlemine mõnes asjas, asiale ligidalseisva või kõrvaliste asjaolude teadja ülekuulamisega, tema seletuse protokoleerimine asjata töö ja ajaraiskamine on, kuid praeguse korra juures peab neid ikkagi ülekuulama. Mõnikord kasvab sarnane juurdlus määratu paksuks, kuid kõige selle töö ja vaeva peale vaatamata ei ole süüalust ja teinekord isegi mitte kahtlusalust leitud. Sarnane juurdluse läbilugemine esmalt politseikomissari poolt, siis kohtuniku või prokuröri poolt, võtab hulk aega ja asi tuleb süüaluse mitteleidmisel lõpetada. Kas ei oleks sellest küllalt, kui politseiametnik niisugusest „piibli“ kirjutamisest vabaneks ja lubataks temale kõrvaliste asjaolude teadja kohta juurdlusesse nende ülekuulamise asemel (protokoleerides) märkusi teha, näit.: isiku nimi, elukoht ja mis teab, s. o. samuti, nagu prokuröri ettekirjutuses, selgunud kuritegude kohta tuleb toimetada. Niimoodi võiks igasugustes kuriteo asjades juurdlust

toimetada, olgu see ametlik kuritegu või sarnased, mis lähevad prokurörile lõpetamiseks.

Mõni ehk arvab, kuidas saab niiviisi politseiametniku tööd kontroleerida, kas

ta üldse midagi on teinud, või teeb omast peast märkusi. Sarnane kahtlus oleks liig, kuna meie politseiametnikud peaks olema ikkagi niivõrd kohusetruud ja ise asjast huvi tundma. E. L—u.

Ülesvõtteid Riia-Tallinna politseivahelistest spordivõistlustest 2. ja 3. juulil 1926 a.

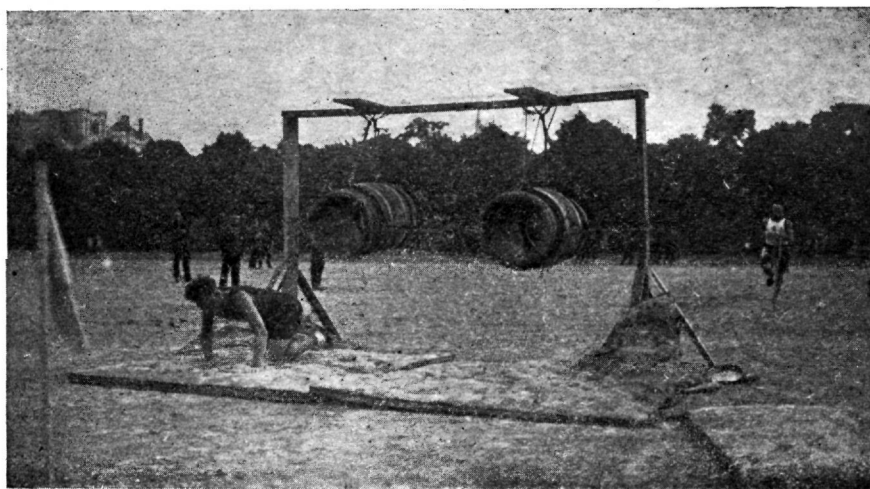
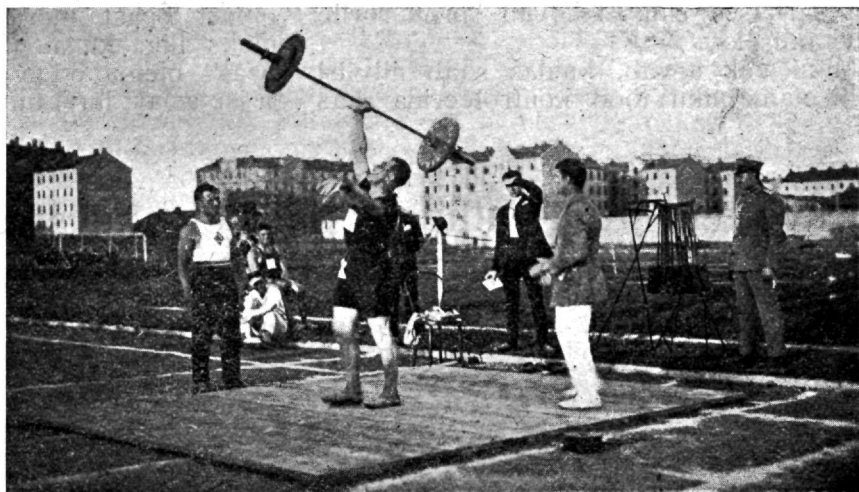
Riia prefektuuri maja.

Auhinnad.

Neumann võidab raskustõstmisel.

Takistus-teatejooks.

Tall.-Riia politseivaheliste spordivõistluste algatajad ja korraldajad: vasakult paremale politseikooli spordiinstrukt. Klumberg, Läti politseikooli spordiinstruktor Meziat, politseikooli abikomissar Tann.

Rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni teine korraline koosolek.

26. kuni 29. aprillini s. a. peeti ära Viinis rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni teine korraline koosolek. Teatavasti asutati nimetatud komisjon 1923. aastal üleilmlisel politseikongressil Viinis, komisjoni alaliseks asukohaks määrati Viini linn, komisjoni esimeheks valiti Viini politseipresident Schober, kelle algatusel ka käesoleval aastal ärapeetud koosolek kutsuti kokku. Üldiselt on koosolek hästi korda läinud ning tagajärjed on suuremad ja laiaulatuslisemad, kui ette võis arvata. Et üldine huvi komisjoni tegevuse vastu on suur, näitab asjalugu, et komisjoni koosolekust kaugelt enam esitajaid võttis osa kui esialgu arvati. Üldse võtsid komisjoni teisest korralisest koosolekust osa 18 esitajat, kes 10 riiki esitasid. Järgmised riigid saatsid oma esitajaid Viini koosolekule: Bulgaaria (esitaja — Stephan Chr. Halvadjeff, siseministeeriumi politsei osakonna kindralinspektor), Saksamaa (politseipresident Klaiber, Stuttgarti kriminaalpolitsei juhataja, riigikomisar Kuenzer, riiginõunik Dr. Weiss, Berliini kriminaalpolitsei juhataja ja teised), Juugoslaavia (Dr. Janko Bedekovic, siseministeeriumi inspektor), Hollandi (Rotterdami politseipresident A. H. Sirks ja teised), Poola (Dr. Maurice Sonnenberg Varssavi kriminaalpolitsei ülem), Portugal (kindralkonsul Adolf Weiss), Rumeenia (politsei üleminspektor Dr. Eugen Bianu ja teised), Tšehhoslovakkia (Bratislava politseidirektor Dr. Jaroslav Klima), Ungari (Dr. Heinrich Dorning) ja Austria, keda esitas komisjoni esimees, tuntud Viini politseipresident Schober ja mõned teised ametnikud.

Koosoleku päevakord oli õige suur ja mitmekesine. Tähtsamateks päevakorra punktideks osusid kahtlemata järgmised küsimused: Teadete kogumine ja vastastikune informatsioon rahvusvaheliste kuritegijate üle, juba ellukutsutud asutuste tegevus- ja võimupiirkonna laiendamine, mille ülesandeks on võitlus rahavõltsimiste ja rahavõltsijate vastu, reisipasside küsimus (kas ja kuidas võib passi tarvitada isiku kindlakstegemisel), rahvusvahelise telegrammi — koode tarvitusele võtmine politsei jaoks, rahvusvahelise politsei-aegkirja „Internationale Öffentliche Sicherheit“ („International

Public Safety“) suurendamise küsimus, teadete kogumine ja vastastikune informatsioon üldsusele kahjulikkude isikute üle, rahvusvahelise kriminaal-tehnilise sõnaraamatu väljaandmine, kõlblusvastase kirjanduse vastu võitlemise küsimus, kõlblusvastaste kinolintide vastu võitlemise küsimus, valveküsimus isikute üle, kes enne karistusaja lõppu vahi alt vabastatud, kes tingimisi süüdi mõistetud ja kes vabastatud vahi alt peale karistuse ärakandmist.

Komisjoni juhatus esitas koosolijatele rikkaliku materjali kõne all olevate küsimuste kohta, mis kogutud suure töö tagajärjena kahe aasta jooksul, s. o. esimese ja teise korralise koosoleku vaheajal. Kõige suuremat rõhku pani juhatus materjalide kogumisele ja läbitöötamisele vastastikuse informatsiooni andmise ja teadete kogumise kohta rahvusvaheliste kuritegijate suhtes. Kõik komisjoni liikmed kiitsid ühel häälel tehtud tööd heaks, arvasid, et töö on otstarbekohaselt läbi viidud ning materjali läbitöötamise tagajärjel tehtud kokkuvõtted ja otsused on õiged, s. o. et juba mitteametlikult tegutsevad, rahvusvahelise kuritegevuse vastu võitlevad keskkohad, mis loodud pea kõigis suuremates Euroopa linnades, peavad leidma ametlikku tunnustamist, et sellega saaks siis energiliselt võidelda elukutseliste kuritegijate vastu. Komisjoni liigetel tehti ülesandeks kõige jõuga selle poole püüda, et vastavate riikide valitsused komisjoni plaane ja tööd toetaksid. Selleks on tarvilik, et üksikute riikide politseiasutused neisse keskkohisse saadaksid kõik materjalid, mis neil olemas on ja mis juure tulevad rahvusvaheliste ja elukutseliste kuritegijate kohta.

Pikemaid vaieldusi tekitas reisipasside küsimuse harutamine. Üldse asuvad komisjoni liikmed seisukohale, et passide süsteem hädatarvilik pole, et politsei huvimid arvesse võttes, võiks ka juba passide ärakaotamise peale mõtlema hakata. Kui aga tahetakse senise passide süsteemi juure jääda, siis tuleb ka selle eest hoolt kanda, et passid suudaksid täita oma otstarvet, see on, et nemad tõesti oleksid dokumentideks, milliste abil võib isikut kindlaks teha. Selle tõtu on siis ka esimene nõue passide kohta, et neid raske oleks võltsida. Passi-

del pole mingit mõtet, kui, nagu praegu, kuritegijad neid võivad kerge vaevaga võltsida, nii et mitmel rahvusvahelisel kuritegijal, keda läks korda tabada, leidis hulk passe, igauks ise nime peale välja antud, korralikult võltsitud allkirjadega, pitsatitega jne. Kõigepealt on vaja, et passide vormulaaride jaoks tarvitataks keemiliselt prepareeritud paberit; passipaberit peaks sama raske olema võltsida kui väärtmärkide paberitki. Teiseks on vaja, et passid varustataks isiku näpujäljega, mis on ja jääb kõige kindlamaks isiku tõenduseks. Laiemate hulkade umbusaldus ja vaen näpujälgede ja nende võtmise vastu peab kaduma. Tuleb meeles pidada, et näpujälgede võtmisel passile ei taheta ometi kuritegijaid klassifitseerida, vaid see on kaitseabinõu seltskonnale enesele kuritegijate vastu, nii kaudselt kui ka otsekoheselt toob näpujälgede andmine publikule kasu.

Pikemalt peatuti ka rahvusvahelise kriminaalpolitseilise komisjoni häälekananja küsimuse juures. „Internationale Öffentliche Sicherheit” toimetusele avaldati elavat kiitust väsimatu ja asjatundliku töö eest, mille tagajärjel aegkiri on tõesti omanud rahvusvahelise tähtsuse ja on sannud tähtsaks teguriks kuritegevuse vastu võitlemisel. See aegkiri võimaldab alalise ühenduse pidamist mitte ainult komisjoni liigete vahel, vaid üldse ka üksikute politseiasutuste ja politseijuhtide vahel. Otsimiskirjad ja vastavad pildid, mis aegkirjas ilmuvad, kergendavad politseiasutuste tööd ja annavad, nagu juba lühikese aja praktika on näidanud, häid tagajärgi. Mis puutub lehe väljaandmisega seotud kuludesse, siis avaldatakse arvamist, et vast kõige praktilisem ja otstarbekohasem abinõu rahalise külje kindlustamiseks oleks politseiasutuste rahaline toetus; selle toetuse suuruse võiks kindlaks määrata komisjon ise ehk mingi erikomisjon, kus arvesse võetakse politseiasutuste suurus ning üksikute riikide maksujõud. Suurema tähtsusega on toimetuse liigete arvu suurendamine; peale vastutava toimetaja, hoovinõuniku Dr. Dressler'i, kuuluvad nüüdsest peale toimetusse veel härrad: kapten van Houten (Hollandi politsei poolt), politseidirektor Dr. Klima (Tsheho-Slovakkia poolt), politseiülem Dr. Sonenberg (Poola politsei poolt), politseiülem Dr. Weiss (Saksamaa politsei poolt) ja politseipresident Dr. Palitzsch

(samuti Saksamaa poolt). Tulevikus saab leht ilmuma ainult kahes keeles (saksa ja prantsuse keeles) senise nelja keele asemel (saksa, prantsuse, inglise, itaalia).

Üldist heakskiitmist leidis ka vahepeal väljatöötatud telegrammi-koode, Esimesel kriminaalpolitseilise komisjoni koosolekul võeti nimelt vastu otsus, mille järele tuli kiirelt asuda koode väljatöötamisele. Arvata võib, et koode peatselt lööb läbi ja politseiasutuste poolt tarvitusele võetakse. Süsteem on hästi läbi mõeldud, sellejuures aga iseenesest väga lihtne, nii et tema praktiline käsitamine mingisuguste raskustega pole seotud. Esiialgu kavatsetakse koodet tarvitada ainult telegrammide edasiandmisel — koode tarvitusele võtmine annab võimalust nii raha kui ka aega kokku hoida. Komisjon asus seisukohale, et koode peaks tarvitusele võetama ka kirjade kirjutamisel — sellel oleks kõigepealt see hea külg, et kõik kirjast aru saaksid, s. o. koode tarvitusele võtmiseks oleks — vähemalt osaliselt, s. tähendab kirjade suhtes — lahendatud rahvusvahelise politseikeele küsimus, mis meie ajal kahjuks ikka veel valmistab ülesäämatuid raskusi ja sellega raskendab politsei tööd, seda mõnikord isegi paraliseerides.

Ruum ei luba kõikide komisjoni koosolekul harutatud küsimuste juures lähemalt peatuda, ühe või teise üldtähtsusega küsimuse juures tuleb tulevikus siiski veel peatuda. Võiks vast ehk veel tähendada, et komisjon otsustas ellu kutsuda ka rahvusvahelise keskkoha, mille asukohaks on kriminaalpolitseilise komisjoni asukoht (käesoleval korral Viini linn) ja mille ülesandeks oleks teadete kogumine rahvusvaheliste, üldsusele kahjulikkude isikute üle. Samuti otsustati asuda rahvusvahelise kriminaaltehnilise sõnaraamatu väljaandmisele. Pornograafilise kirjanduse ja filmide vastu otsustati kindlal kujul võidelda ja igapidi toetada rahvasteliidu püüdeid sel alal. Viimasel ajal päevakorra kerkinud küsimuse kohta, kas on võimalik näpujälgesid võltsida ja samuti — ühenduses sellega — kuivõrd mõõduandvad võivad kohtutele olla kuriteopaigalt leitud näpujäljed süüdlaste kindlakstegemisel ning asja otsustamisel, ei võetud veel lõpulikku seisukohta küllaldaste andmete puudusel.

Viimaseks päevakorra küsimuseks oll

järgmise koosoleku aja ja koha määramise küsimus. Belgia esitaja komisjonis, officier judiciaire A. Keffer, kes isiklikult koosolekust ei saanud osa võtta, saatis kirjaliku ettepaneku, et järgmine politseikongress peetaks septembrikuul Berliinis, ühenduses suure Berliini politseinäitusega. Selle ettepanekuga oldi ühel häälel nõus, kusjuures otsustati ühel ajal ka pidada kriminaalpolitseiline järjekorraline koosolek, sest lühikese vaheaja peale vaatamata on veel nii palju tööd teha, tuleb veel nii palju mõtteid vahetada ja sidemeid luua, et mitme koosoleku ärapidamist ühe aasta jooksul võib ainult tervitada.

Koosoleku lõpul korraldati juhatuse valimised. Komisjoni esimeheks valiti tagasi Viini politseipresident Schober, juhatuse liigeteks valiti: kapten M. C. van Houten Doornist, officier judiciaire A. Keffer Brüsselist, abipresident Dr. J. Pasner Viinist, politseidirektor Dr. S. Schultz Viinist, direktor A. Weiss Berliinist ning hoovinõunik Dr. O. Dressler Viinis sekretäriks.

Peale koosoleku ametliku lõpu tutvunesid koosolekust osavõtjad Viini politsei asutustega ja sisseseadetega, eriti käidi vaatamas kriminaal-instituuti, kriminaal-laboratooriumi ning 30. aprillil sõitsid pea kõik komisjoni liikmed Tsheho-Slovakkiasse Bratislava (end. Pressburg) linna.

Võttes kokku komisjoni koosoleku töö

tagajärgi, tuleb konstateerida, et on tehtud palju asjalikku tööd, selle töö praktiline tähtsus ripub sellest ära, kui võrd üksikute riikide valitsused koosoleku otsustele vastu tulevad ja neid teostada aitavad tegelikult elus. Iga koosoleku võib olla, suurim tähtsus aga seisab praeguses olukorras selles, et politsei tegelased üksteisega tutvunevad ja isiklike sidemeid sõlmivad; kui kuritegijad on praegu nii hädaohtlikuks saanud, siis ainult selle tõttu, et neil liikumine on kerge ja peaaegu takistamatu, kuna politsei tegevust tihti peale halvavad riikide piirid ja need suured vormaalsused, millega seotud kahe riigi politseiüksuste ühendusse astumine üksteisega. Osalt aitab isiklik tutvus ja isiklik vastutulelikkus nii mõnedestki raskustest üle saada, kuid see on ikkagi poolik abinõu, mille peale ei saa politsei tervikuna kindel olla, mis pole püsiv ega absoluutne abinõu. Sellepärast on kriminaalpolitseiline komisjon ka omale ülesandeks võtnud esimeses järjekorras katsuda põhimõtet läbi viia, et politseidevaheline ühendus ei pea käima diplomaatilist teed, ei tohi olla seotud raskustega ja kõiksuguste vormaalsuste täitmisega, kui kord on ellu kutsutud rahvusvaheline kuritegevuse vastu võitlemise keskkohat ja selle keskkoha kasulik tegevus selgunud (milles pole muuseas mingit põhjust kahelda), siis saavutab komisjon arvatavasti oma eesmärgi.

Simuleerimisest.

Kell 11 õhtul tuleb verise näoga mees politseiametnikkude juure ja teatab, et tema seltsimehed röövinud temalt rahakoti 18.000 margaga. Sõidame jälgimisele, võttes ühes ka ülesandja, kes juba tuntud oma kuritegeliste kalduvuste poolest. Otsides läbi kahtlustatavaid, paistab nende olekust otsekohe välja, et nad on süüta. Selgub, et ülesandja on küll nende käest peksta saanud, kuna ta neilt liha varastas. Ülesandja jääb oma kaebuse juure. Otsustame otsekohe öösel ühes ülesandjaga tema korterisse sõita ja läbiotsimist toime panna, kus ka üllatavalt tema rahakott kodus leidub. Selle rahakoti ja raha kohta seletab mees, et see olevat tema teine rahakott, üks olevat siiski röövitud. Võtame tema vahi alla ja majast eemale jõudes

läheb üks ametnik akna juure kuulutama, mis tema perekonna liikmed omavahel räägivad, kes kinnitasid mehe seletusi ja isegi politseiametnikkude vastu väljakutsuvad olid, neid süüdistades röövijatega „läbitegemises“ jne.

Olgugi, et ametnik akna juures midagi ei kuule, seletame ülesandjale, et perekonnaliikmed toas rääkinud, nagu ei oleks olnud temal teist rahakotti ja seega on asi küllalt selge.

Teel peale järelemõtlemist tunnistab ülesandja süü üles, seletades, et annud valekaebuse, tahtes seltsimeestele hirmu teha tema peksmise eest. Nähtavasti on siin ka kartus, et need tema peale võiksid kaevata liha varguse ja ka viinaga hangelda-

mise üle, mis hiljem selgus, selle tõttu siis püüdmine röövimise kaebusega neid üle trumbata. Mis aga siin tema simulatsioonil avalikuks töö, oli jälgimise kiirus, kuna siis, kui ta oleks enne ametnikke

koju lastud, tema tingimata oleks jäljed kaotanud.

Ilmsüütud inimesed pääsesid kahtlusest, mis neid küllalt oleks võinud vintsutada.
Konstaabel A.

Tartu tervishoiu jaoskonna politseikomissar Jaan Mägi 25. a. teenistusjuubel.

1. juunil s. a. pühitses Tartu tervishoiu jaoskonna politseikomissar Jaan Mägi oma 25 a. politseiteenistuse juubelpäeva.

J. Mägi sündis 20. 3. 1870. a. Viljandimaal Uue-Suislepa vallas taluperemehe pojana. Hariduse sai Uue-Suislepa valla ja Tarvastu kilhelkonna koolis, mida hiljem ise täiendas.

Peale kooli lõpetamist aitas paar aastat isal talu pidada, oli hiljem vanema venna juures Krüüdneri vallas sekretäri abiliseks kuni sõjaväeteenistusse astumiseni.

Tennis ratsaväes 5 aastat, kust van. allohvitserina teenistuse lõpetas. Peale sõjaväe teenistust määrati Tartu raudtee politseisse, kust aga ülemuse korraldusel Vilnosse paigutati. Hiljem tuli sealt kodumaale tagasi ja astus Tartu linna politsei teenistusse, kus teenis üle aasta.

1. juunil 1901. a. määrati Kambja valla urjädnikuks, mida Mägi oma politseiteenistuse alguseks loeb, kuna tegelik politseiteenistus varemalt algas. Tennis Tartu maakonna politseis kuni revolutsioonini ja 26. nov. 1918. a. kuni 1. märts. 1919. a., kust Tartu linna politseisse ülelaks ja hiljem jaoskonna ülema abiks määrati. 1. detsembr. 1920. a. määrati Tartu tervishoiu jaoskonna ülemaks, missugusel kohal praegu teenib.

Vastutusrikas ja raske on politsei teenistus, mida Mägi veerandsada aastat on läbi jõudnud kanda ja nüüd auga tagasi võib vaadata tehtud töö peale.

Soovime juubilarile õnne ja püsivust veel kaua politsei ridades teenida.

Kaasteenijad.

Ametlik osa.

Käskkirjadest.

Politsei direktori käskkirjaga 2. juulist 1926. a. nr. 29

on Aleksandri raiooni konstaabel Võrumaal Gustav Püss vabastatud ametist omal palvel, pensioni peale mineku puhul.

Võisiku raiooni konstaabel Viljandimaal Hans Saks on vabastatud ametist omal palvel.

Politseikooli alama klassi kursuse on lõpetanud kasvandikud:

Thorvald Andersen, Voldemar Plaksting, Richard Prints, Hans Madisson, Ernst Pallop, Ferdinand Tiits, Elmar Päts, Paul Stilverk, Oskar Johanson, Aleksander Tomson, Albert Tuisk, Karl Kink, Richard Saulmann, Oskar Lipping, Eduard

Üprus, Jakob Lillo, Johannes Abel, Vol-
demar Pavo, Ludvig Juuse, Johannes
Sokmann, Julius Uus, Johannes Paltser,
Aksel Kүүра, Eduard Madisson, Eduard
Kommer, Johannes Erm, Johannes Tak-
jas, August Kaeramaa, Aleksander Hom-
mik, Gustav Kriisel, Leonard Otsing, Val-
fried Vask, Georg Sieger, Ruben Leht,
Johannes Okk, Johannes Paap, Johannes
Niilus, Arnold Anderson, Adalbert Saka-
rias.

**Käsu kirjaga 10. juulist s. a. nr. 55
siseministeeriumile**

on kandidaat administratiiv-ala kohtadele
— õigusteadlane Viktor Rotenbork kinni-
tatud Tartu linna 3. jaoskonna politseiko-
missariks, arvates 1. juulist s. a.

Teenistuse huvides on paigutatud üm-
ber Tallinna-Harju prefektuuri 1. jaoskon-
na politsei abikomissar Konstantin Grenz-
mann ja sama prefektuuri 2. jaoskonna
abikomissar Bernhard Malter vastamisi
üksteise kohtadele, arvates 1. juulist s. a.

Poliitilise politsei assistent Tallinnas
Rudolf Kerjestik on vabastatud ametist
omal palvel, arvates 15. juulist s. a.

Poliitilise politsei assistendiks Tallin-
na on määratud senine agent Hans Küren-
berg, arvates 15. juulist s. a.

**Piirivalve valitsuse ülema käsu kirjaga
29. juunist s. a. nr. 56**

on Lääne jaosk. Haapsalu raiooni kordoni
ülema k. t. kapral Rudolf Erikson ja sama
raiooni kordoni ülema k. t. kapral Johan-
nes Leetsmann ülendatud hoolsa ja kiidu-
väärt teenistuse eest noor. allohvitseriks.

**Politsei direktori käsu kirjaga 8. juulist
s. a. nr. 30**

on Tallinna-Harju prefektuuri konstaabel
Jakob Väli vabastatud ametist omal pal-
vel, arvates 1. juulist s. a.

Paldiski jaoskonna konstaabel Johannes
Limberg on vabastatud ametist omal pal-
vel, arvates 1. juulist s. a.

Püssi raiooni konstaabel Virumaal R.
Metsküll on vabastatud ametist omal pal-
vel, arvates 15. juulist s. a.

Ringkirjadest.

**Politsei direktori ringkiri 25. juunist
1926. a. nr. 4.**

Kaitseväe ülemate poolt politseile saa-
detud vastuvaidlemata riigikahjude sisse-
nõudmisel on lahkavamisi tekkinud ja
politsei on sarnastest sissenõudmistest
keeldunud ehk k/v. ning vaielusi alusta-
nud. Nende nõudmiste täitmise kohta se-

letab politsei osakond, et kaitseväe üle-
matel on teatavatel juhtumistel õigus kait-
sevaelasi süütegude eest kohtu alla and-
mata distsiplinaar korras karistada, ja
neil kordadel nõuab kaitseväe ülem süüd-
laselt kaitsevaelaselt riigile tekkinud kah-
ju administratiiv korras sisse. Administ-
ratiiv korras nõutakse riigi kahjutasu nii
aktiiv kui reservis või erus viibivatelt
kaitsevaelastelt, kuid ainult tingimisel, et
see tegu, mille läbi riik kahju on kannata-
nud, kaitsevaelase poolt on toime pandud
siis, kui ta kaitseväe ülema distsiplinaar
võimu alla kuulus.

Riigi kahjutasu võidakse administratiiv
korras nõuda:

- 1) rügemendi ja brigaadi ülema otsusel,
kui kahjutasu üle 10.000 marga ei ulata;
- 2) iseseisva brigaadi ülema otsusel, kui
kahju summa üle 30.000 marga ei ulata;
- 3) diviisi ülema otsusel, kui kahju sum-
ma üle 60.000 marga ei ulata;
- 4) Sõjaministri otsusel, kui kahju sum-
ma on üle 60.000 marga.

Niisugused, vastava kaitseväe ülema
poolt politseile saadetud riigikahjutasu
nõudmised tulevad sisse nõuda vastu-
vaidlemata korras.

Nõudmise seaduslikkuse eest vastutab
nõudmise väljasaatja kaitseväe ülem.

**Siseministeeriumi politsei osakonna ring-
kiri 8. juulist s. a.**

Politsei konstaablite ümberpaigutamisel
ühe prefektuuri tegevuspiirkonna raioo-
nides paluvad prefektid tihti politsei di-
rektorilt korraldust. Politseiasutuste ku-
jundamise määruse § 36 („R. T.“ 177/178
— 1925. a.) näeb küll ette politsei kon-
staablite ametisse kinnitamist ja vabasta-
mist politsei direktori poolt, kuid selle all
tuleb mõista konstaabli ametisse kinnita-
mist üldse, aga mitte kord juba kinnitatud
konstaabli määramist teatava raiooni pea-
le. Analoogiliselt tuleb vaadata ka va-
bastamise küsimuse peale.

Politsei konstaablite ümberpaigutamist
prefektuuri või raudteepolitsei tegevus-
piirkonnas toimetagu vastav prefekt resp.
raudteepolitsei komissar iseseisvalt, in-
formeerides politsei osakonda koosseisu-
de muudatuste ettekametes. Et ümber-
paigutamine ühest prefektuurist teise või
raudteepolitseist mõnda prefektuuri ning
ümberpöörduilt ilma politsei osakonna kor-
ralduseta tehniliselt raskendatud on, jää-
vad seesugused ümberpaigutused politse-
osakonna korraldada.

Siseministeeriumi administratiiv osakonna ringkiri 10. juulist s. a. nr. 887 kõigile maakonnavalitsustele ja prefektidele.

Politseiasutuste revideerimisel selgus, et paljud vallavalitsused saadavad politsei komissaridele suure hulga vahekirju maksude sunniteel sissenõudmiseks, alates mõnemargalistest maksuvõlgadest. Näiteks, üks vald saadab korraga 198 nõudmist alates 18 margast kuni 200; teine 700—800 nõudmist korraga, 200-margalise isikumaksu sissenõudmiseks jne. Ühe komissari juures on saadud isegi 1200 nõudmise kirja korraga. Komissar omalt poolt saadab kõik maksunõudmised sama valla konstaablile, kelle peal lasub summade tegelik sissenõudmine.

Niisugust suurt maksunõudmiste arvu politsei kaudu, mis tekitab lõpmata suurt kirjavahetust, mille registreerimine üksi laujuhendites ja teistes raamatutes kümneid ja sadandeid lehti enese alla võtab, ei või normaalseks pidada, nii et kahtlus tõuseb, kas vallavalitsused üldse tarvitavad võimalust maksusid ilma politsei abita kätte saada.

Sellepärast palun maakonnavalitsust juhtida vallavalitsuse tähelepanu seesuguse seisukorra peale maksude sissenõudmises ja korraldada: 1) et vallavalitsused saadaksid maksude sissenõudmised valla piirides vahetult vastavale konstaablile ja võimalikult nimekirjade näol, ja et vallavalitsused pööraksid ainult siis komissari poole, kui konstaabel nõudmisi õigel ajal ei täida või sissenõutud raha vallavalitsustele viivitamata üle ei anna, ja 2) et tuleb leida vallaomavalitsuse piirkonnas kohane viis, kuidas toimida vabatahtliku maksu kättesaamiseks. Maksude sunniteel sissenõudmise suhtes politsei kaudu võiksid vallavalitsused, küsimusis, kus kirjalik vorm sunduslik pole, konstaablitega suusõnaliselt asju õiendada ja läbirääkimisi pidada, kuna konstaabel ja vallavalitsus üksteisele väga ligidal seisavad. Kui vallavalitsused asja normaalsesse seisukorda seada ei suuda, astub siseministeerium samme, et politsei valla piirides neist sissenõudmistest üldse vabastataks ja valdu endid kohustataks maksude sissenõudmise eest hoolitsema.

Väljamaalt.

Salakauba maale toimetamise viis Ühisriikides.

Kõne on muidugi jälle alkoholiliste jookide salajaselt Ühisriikide randa toimetamisest. Keeluseaduse läbiviimise järele valvab eriline keskasutus, mille eesotsas seisab tuntud kindral Andrews, keeluseaduse „tsaar“, nagu teda nimetatakse Ameerika ajakirjanduses. Kindral Andrews pöördus hiljuti uuesti parlamendi poole palvega neid summe eelarves suurendada, mis on määratud võitluseks salajase alkoholi sisseveo vastu. Ainult siis, kui valitsusvõimu käsutada on suuri rahasummasid, võib loota kord jagu saada salakaubavedajatest, salaviinapõletajatest ning salamüüjatest, seni aga kui nii palju raha ei anta, kui tarvilik, on kõik võitlusabinõud poolikud ja ei suuda anda soovitud tagajärgi. Teatavasti õitseb Ameerika Ühisriikides praegu alkoholi tarvitamine keeluseaduse ja suurte karistuste peale vaatamata, mis ähvardavad neid, kes alkoholilisi jooke salajaselt müüvad. Kindral Andrews loodab juhtumisel, kui temale antakse nõuetav raha kuni käesoleva aasta lõpuni, kuni jõulupühadeni, nagu tema ise

seletab, võitlust lõpetada, selleks ajaks ei leiduks enam, tema arvates, alkoholi Ühisriikides, mida tarvitatakse joomiseks, uuel aastal võib alkoholi saada ainult veel arstimiseks. Muu seas tuli, nagu tähendab kindral Andrews oma põhjendustes eelarve suurendamiseks, avalikuks, et valitsusvõimude poolt kinnipeetud ning aresti alla pandud inglise laev „Rosie M. B.“, mida tunti salakaubavedajate laevana, on varustatud torpeedodega, nii et võimalik oli torpeedode abil rummi, whiskyt jne. maale lasta. Sarnaseid laskmise katseid pole küll veel suudetud teha, kuid uurijad võimud on ekspertide abil kindlaks teinud, et see oleks olnud täiesti võimalik.

Kaval kelm.

Pariisi ajalehed jutustavad järgmisest loost, mille viimane osa hiljuti aset leidis ja tunnistust annab seni tundmata kelmi suurest osavusest ja kavalusest. Asi algas õige lihtsalt. Ühe suurema kullasepaärisse tänaval Rue de la Paix ilmus ühel ilusal päeval keegi ameeriklane, kes soovi avaldas pärlit osta, pärl oli määratud kaelasideme nõela ilustamiseks. Tingi-

miseks oli, et pärl peab olema haruldaselt ilus, hind pole tähtis. Ameeriklane oli nõus isegi maksma kuni 20.000 dollarit, kui aga pärl vastab tema maitsele. Kullasepaäri omanikul oli tõesti tagavaras ilus pärlite kollektsioon, muu seas ka pärl, mille sarnast raske leida, pärlil oli ainult üks viga — ta oli liig kallis, äriomanik ei olnud nõus teda müüma alla 30.000 dollari. Ameeriklane ei olnud kohe nõus, kuid võttis siiski lõpuks tshekiraamatu taskust. Äriomanik ei olnud tsheki vastuvõtmisega nõus, tahtis saada sularaha, kuid ostja lahendas kõik mehe kartused. Ta pani temale ette, pärlil esialgu oma kätte jätta ja vahepeal teateid koguda ostja isiku ja varanduse kohta võõrastemajas, kus ostja elas ja pangas, mille tshekiraamat oli ostja käes. Ostja jättis isegi allakirjutatud tsheki ühes pärliga äriomaniku kätte, tähendades, et temal rohkem usaldust on müüja vastu, kui viimasel tema vastu. Kullasepp jättiski tsheki oma kätte, et vahepeal teateid koguda. Võõrastemajas tema järgi ei kuulunud, vaid läks lihtsalt pank, näitas ette tsheki — ja sai raha kätte. Järgmisel päeval ilmus ärisse ostja, nagu varem läbi räägitud, ja sai pärl kätte. Kõik see sündis läinud aasta sügisel. — Paari nädala pärast ilmus nüüd ameeriklane uuesti ärisse, silmnähtavalt halvas tujus ja närviline. Tema seletas kullaseppale, et viimane on temast teinud õnnetu inimese, sest tema naine seletavat, et pärl ei kõlbavat kaelasideme tööla jaoks, vaid ainult kõrvarõngaste jaoks ja tarvis olevat leida veel teist sarnast pärlit. Kullasepp pakkus küll kõik-suguseid kallihinnalisi kõrvarõngaid ameeriklasele, kuid viimane seletas, et temal on vaja ainult veel üht pärlit. Lõpuks tähendas ameeriklane, et tema jääb kuueks nädalaks Pariisi ja et tema nõus on teise sarnase pärl eest isegi rohkem maksma kui esimese eest, 40.000 ja isegi 50.000 dollarit oli ameeriklane nõus maksma, sest tema ja tema naise rahu olevat temale tähtsam, kui paarkümmendtuhat dollarit. Leidnud pärl, pidi kullasepp sellest teatama ameeriklasele vana aadressi järgi, võõrastemajasse. Kullaseppal polnud küll palju lootust veel sarnast pärlit leida, kuid püüdis siiski rikka ostja heaks teha mis võimalik — ja mehele naeratas õnn. Kullaseppade börsil leidis tema pärl, mis täielikult sarnanes müüdud pärlile, hind oli aga kõrge. Pärl eest nõuti 40.000 dollarit. Arvesse võttes, et ameeriklane

nõus oli äärmisel juhtumisel isegi maksma 50.000 dollarit, ostis kullasepp kallihinnalise pärl ja sõitis otsekohe sellega võõrastemajja. Imestuseks aga ei tundud seal ameeriklase nime. Raamatutest selgus lõpuks, et läinud aastal tõesti sellenimeline ameeriklane kaks päeva oli võõrastemajas peatunud. Kullasepp ruttas pank ja seal selgus, et ameeriklasel mingit jooksvat arvet pole, ja tema nimelist miljonäri ei olegi olemas. Sellenimeline isik maksis küll, nagu pangas kullaseppale seletati, aasta eest pank 30.000 dollarit, kuid see makseti kohe välja järgmisel päeval kellelegi kullaseppale. Siis jõudis kullasepp selgusele, et tema oma pärl, mis ta läinud aasta sügisel tundmatule müüs, nüüd tagasi ostis, et olemas on ainult üks sarnane pärl ja see on tema omandus. Teiste sõnadega ostis tema oma pärl tagasi kelmi abilise käest ja maksis juure 10.000 dollarit, mida ta ise lootis omalt poolt „ameeriklaselt“ teenida!

Kahevõitlus Kreekamaal.

Kreekamaal astus jõusse käesoleva kuu algul uus nuhtlusseadus, milles muu seas suured karistused on ette nähtud kahevõitluse pidamise eest võrreldes endise Kreekamaal maksva korruga. Kõige väiksem karistus kahevõitluse toimepanemise eest on üheaastane vangistus. Kui kahevõitluses üks vastastest saab surma, tuleb ellujäänul istuda kinni vähemalt kaks aastat. Kes kahevõitlust provotseerib, seda karistatakse ühe kuni kolmeaastase vangistusega. Kes kahevõitluse reeglite vastu eksib ning oma vastase surmab, seda karistatakse nagu harilikku mõrtsukat, kes inimest tapnud ette kavatsatud plaani järele. Sarnase kahevõitluse tunnistajad ja sekundandid, samuti kahevõitlusest teadjad, langevad karistuse alla kui kaasabilised tapmises.

Viini välismaalaste politsei.

Käesoleva kuu algul teostati osaliselt Viini politsei poolt kava, mille kallal pikemat aega pead murti ja mille läbiviimise otsus Viini linnale suure tähtsusega, kuhu läbisõidul peatuma jäävad paljud välismaalased. Nimelt seati sisse 1. juulil 13 politseiposti — osalt kesklinna, osalt jaamade juure, kusjuures politseiametnikud täidavad harilikke postikordniku ülesandeid, sealjuures aga neile kohile inimesi määratakse, kes valdavad mitu keelt. Nii, näit., peab südalinna postile määratud kordnik valdama inglise, prantsuse ja un-

gari keelt peale saksa keele, kui mitte täielikult, siis vähemalt nii, et tema suudaks välismaalaste küsimustele vastata ja neile tarvilikke juhtnööre anda. Mariahilferi tänavale seati sisse eriline politseipost ning vastav kordnik peab valdama võõrastest keeltest itaalia keelt ning esperantot; Nordbahnhofi postikordnik peab mõistma vene, poola ja tshehi keelt, Südbahnhofi kordnik — itaalia, serbia ja kroaati keelt ning Ostbahnhofi vastav kordnik — poola ning tshehi keelt. Need kordnikud kannavad erimärke, millistega nemad eralduvad teistest politseiametnikkudest ja milliste abil välismaalane võib kindlaks teha, mis keelt kordnik nimelt valdab.

Arsti sissekukkumine.

Inglismaa pealinna seltskonna kõneaineks on praegu ilmakuulsa arsti Lyttoni sissekukkumine, kelle erialaks on närvi- ja vaimuhaigused. Tähendatud arsti juure ilmus ühel päeval keegi noor naisterahvas ja seletas nuttes arstile oma kurba elulugu. Tema mees olevat kord olnud õige jõukas ärimees — briljantide müüja, kuid ametnikkude kuritarvituse ja hoole-tuse tagajärjel olevat tema oma varanduse kaotanud; siiski olevat nii palju järgi jäänud, et perekond sellest elada saab, kuigi kaunis viletsalt. Mees aga olevat suure õnnetuse tagajärjel mõistuse kaotanud; nimelt olevat temale pähe tulnud mõte, et keegi temalt on varastanud ühe kallihinnalise väärtasja ja mees läheb selle tõttu tihtipeale temale täitsa võõraste meeste juure ning nõuab neilt raha väärtasja eest, mittesaamise korral lubab koh-tusse kaevata. Naisel olevat juba palju tulnud kannatada sarnase mehe teguviisi tagajärjel ning mees ise olevat ka väga õnnetu. Kuulus arst rahustas noort naist nii palju kui suutis ning lubas omalt poolt kõik teha, et vähegi perekonda aidata. Lõpuks lepitati kokku, et naine pidi järgmisel päeval ühes mehega arsti juure tulema. Järgmisel päeval ilmuski naisterahvas uuesti arsti juure kõnetunni ajal, varsti peale selle tuli sinna ka briljantide suuräri Smithson ja Ko. esitaja, kes kaasa tõi suurepärase ehteasja, mis „arstiproua“ poolt eelmisel päeval tellitud. Naine võttis ehteasja oma kätte ning läks ühes äri esitaja arsti kabinetti. Naine pilgutas veel arstile silmi ning läks siis ühes ehteasjaga ooteruumi tagasi. „Haige“ hakkas muidugi otsekohe arve tasumist nõudma, mille peale arst vastas ainult igasuguste segaste

küsimuste ettepanekuga. Lõpuks sai äri esitaja aru, et arst on arvamisel, et tema pole täie mõistuse juures. Mees hakkas arstile siis nii selgelt asja seletama, et viimasel kahtlus tekkis ja kui esitaja veel kord nõudis ehteasja väljamaksmist, mis tema praegu „arstiprouale“ toonud, oli asi kuulsale arstile selge. Rutati ooteruumi — kuid kelm oli mõistagi juba ammu kadunud ühes kallihinnalise väärtasjaga. Arstil ei jäänud muud üle, kui asja väärtust tasuda, et terve jant avalikkuse ette ei tuleks, lõpuks aga said mõned isikud siiski asjast teada ja praegu naerab pool Londoni kuulsa hingeteadlase ja vaimuhaiguste arsti üle.

Millal on inimene joobnud?

Küsimus: millal tuleb inimest lugeda joobnuks, on väga tähtis Inglismaa politseiarstidele, sest inglise seaduste järele peab joobnud isikuid kinni võtma ning neid tuleb karistada. Olgu tähendatud, et need seadused ei käi ainult rahurikkujate kohta, ka mitte ainult nende kohta, kes silmnähtavalt palju on alkoholi tarvitanud, vaid üldse joobnute kohta. Eriti karmid on seaduse määrused autojuhtide ja teiste sarnaste ametmeeste suhtes, mispärast kõne all olev küsimus politseile Inglismaal tihtipeale palju peavalu sünnitab. Et küsimust igapidi valgustada ja mingit üldtunnistatud mõõdupuud maksmata panna, kutsuti mõne aja eest kokku koosolek, mille tulemustest kirjutab „British Medical Journal“. Koosoleku juhataja Lord Dawson tähendas koosolekul, et vaated selle kohta, millal tuleb inimest joobnuks lugeda ja järjekindlalt temaga talitada kui joobnuga, on aastate jooksul tunduvalt muutunud. Meie ajal vaadatakse asja peale hoopis valjemalt, kui, näiteks, kümne-viieteistkümne aasta eest. Praeguse elu olud nõuavad enam karskeid isikuid kui varem. Arenenud tehnika, suurenenud töö ja vastutus nõuavad meie aja inimestelt sarnaseid närvide jõupingutusi, mida meie isad ja isaisad ei tunnud. Kuidas nüüd aga kindlaks teha, kas inimene on joobnud — küsimus, mis esimeses järjekorras on tähtis uurijatele ametvõimudele ning välispolitseile. Kui arvesse võtta ainult kõigile tuntud väliseid tundemärke, siis võib mõnikord õige kõvasti eksida. Silmaterad, veretuksumine on võetud aluseks joobnud oleku kontroleerimisel, kuid sarnaseid tundemärke peab konstateerima ka mõne haiguse jures, nii et senine alus õieti kindel ning õige pole.

Alkoholi lõhn on muidugi juba joobnud oleku eelduseks, kuid sarnane lõhn võib olla ka inimeste juures, kes väga vähe on tarvitanud alkoholi ja sugugi veel joobnud pole. Katsed kõnelemisvõime suhtes ei anna igakord ka soovitud tagajärgi, sest nagu teada, on olemas küllalt inimesi, kes täitsa kaines olekus selgelt, kiirelt ja libedalt kõneleda ei suuda, sama otsusele peame ka jõudma katsete suhtes, mis tehakse katsealusele ette pannes mingit asja kirjutada. Praegusel ajal tuleb üle minna — ja sellele seisukohale asusid kõik koosolekust osavõtjad — täpsematele ja ühtlasi ka raskematele uurimisviisidele, mis annaks võimalust katsealuse närvide süsteemi uurida ja närvide seisukorra üle täielisele selgusele jõuda. Lihtsa abinõuna selleks soovitati kinnivõetule ette panna kirjeldada kinnivõtmise lugu ja selle juures hästi tähele panna, kuidas ja mida kinnivõetu kirjeldab.

Suur petmisprotsess Venemaal.

Mõne aja eest harutas Moskva kõrgem kriminaalkohus ühte petmise asja, mis üldist huvi äratanud nii hästi kuriteo toimepanemise viisi kui ka petmise teel saadud rahasumma suuruse pärast. Kohtu alla anti kolm meest: keegi insener, üks telegrafiametnik ja üks riigipanga ametnik, keda süüdistati pettuse teel suure summa omandamises riigipangast. Kuritegijate kätte sattus mingil teel salajane riigipanga shiffer, mida pank tarvitas, kui tuli telegrafi teel korraldusi teha raha väljamaksmiseks. Senini ei ole veel korda läinud kindlaks teha, missugusel teel ja kelle abil tähtis shiffer kuritegijate kätte sattus. Insener ühendas väljaspool linna väikese aparaadi telegrafiliiniga ning andis sel teel edasi võltsitud shiffreeritud telegramme riigipanga osakondadele suuremates provintsi linnades. Telegrammide sisu oli igal üksikul juhtumisel: makske sellele ja sellele isikule nii ja nii palju välja riigipanga ülesandel. Üks kuritegijatest läks siis vastavasse panku ning võttis raha vastu. Et vastuvõtja isik igakord oma isikut tõendas korrasolevate dokumentide abil ja et igakord vastav telegrafi-

teel antud makskorraldus olemas oli, ei võinud keegi mõtte peale tulla, et tegemist on kuriteoga. Ainult aastakokkuvõttel, bilansi tegemisel tuli asi ilmsiks, kõneldakse, et pank sellel teel on mitu miljoni kahju saanud, kõneldakse isegi kümnetest miljonitest kuldrubladest.

Ülikooli professor mõrtsukana.

Ameerika Ühisriikides läks politseil korda avalikuks teha ühe suurema kuritegija tegevust, mida Ühisriigid üldse tunnevad. Ülikooli linnas Selbyville's kadusid nimelt mitmed naisüliõpilased saladuslikel teel; politsei uuris neid asju, esialgu arvati, et tegemist on mõne naistega kaupleja organisatsiooniga, kuid seda eeldust tuli mõnel põhjusel varsti kõrvale heita. Lõpuks läks siiski korda valgust tuua saladuslisse loosse ja selle tagajärjel võeti vahi alla ülikooli mõtteteaduse professor Dr. Villiam Dobrotzky, keda üldiselt tunti ja austati kui silmapaistvat teadusemeest ja korraldusse kodanikku. Tuli avalikuks, et ülikooli professor on mõrtsukas. Professor kutsus oma juure külla noori naisüliõpilasi, kes olid huvitatud mõtteteadusest ja omi teadmisi tahtsid süvendada jutuajamisel kuulsa professoriga. Arusaadavalt võtsid üliõpilased vastutuleliku professori kutse heal meelel vastu. Oma külalisi tappis siis professor, kes on haiglaste kalduvustega inimene, nagu nüüd kindlaks tehti. Kohtu-uurija, kelle käes praegu Dr. Dobrotzky tapmise lood, seletab, et professor on suurim mõrtsukas, keda tunneb Ühisriikide kriminaalajalugu ja üks suurematest kuritegijatest üldse, kelle hinge peal lasub paljude noorte inimeste elu, kui paljude, pole veel lõpulikult suudetud kindlaks teha, arvata-vasti aga tõuseb see arv üle paarikümne. Dobrotzky tegutses ülikavalalt, kuid tõmbas oma peale kahtluse selle tõttu, et tema ühe tütarlapse kohta tähendas, et see olevat kadunud, kuna tegelikult sama üliõpilane alles järgmisel päeval jäljetult kadus. Kui professor arreteeriti, leiti tema korterist jällegi üliõpilane, kes veel eluga pääses.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Akkov, Ernst Johannese p., v. a. Tall. lin. pol. 1. jsk. 1919 a. nr. 62. (39159)
 Vetkas, Adele-Lovise Jakobi t., v. a. Küti val. v. 16. 6. 22 a. nr. 1185. (39160)
 Leimann, August Johani p., v. a. Porukuni val. v. 11. 1. 20 a. nr. 596. (39161)
 Palm, Frants Tõnu p., v. a. Einmarni val. v. (39162)
 Niggol, Vladimir Nikolai p., v. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 20. 5. 20 nr. 17753 (39163)
 Kirschmann, Irma Villemi t., v. a. Tall. lin. pol. 1. jsk. 6. 6. 23 a. nr. 1056. (39164)
 Kirsman, Ada Johani t., v. a. Kiiu val. v. 8. 6. 25 a. nr. 58. (39165)
 Puu, Eduard Jaani p., v. a. Tall. linn. pol. 4. jsk. (39166)
 Paas, Eduard Mardi p., v. a. Lohusuu val. v. 25. 5. 24 a. nr. 925. (39167)
 Puschkin, Emeljon Korneli p., v. a. Kasepää val. v. 1924 a. (39168)
 Redlich, Erich Adolff p., v. a. Tall. lin. pol. 2. jsk. 1920 a. nr. 52804. (39169)
 Mägi, Alide Hansu t., v. a. Narva linna pol. ülema poolt 3. 2. 20 a. nr. 19281. (39170)
 Tamm, Aleksei Mihkli p., v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. ül. 1920 a. nr. 11453 (39171)
 Rumask, Emilie Jakobi t., v. a. Tall. l. pol. 3. jsk. (39173)
 Jungvist, Jakob Ludvigi p., v. a. Könnu val. 30. 3. 21 a. nr. 60. (39174)
 Uusmann, Gustav Jaani p., v. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1925 a. (39176)
 Limberg, Emilie Madise t., v. a. Tall. lin. pol. 4. jsk. (39179)
 Mast, Edmund Aleksandri p., v. a. Tall. lin. pol. 1. jsk. (39180)
 Grigorjev, Nadeshda Vassili t., v. a. Narva l. pol. ül. 1921 a. nr. 30128. (39181)
 Truumann, Johannes Jaani p., v. a. Tall. l. pol. 3. jsk. (39182)
 Sekk, Mihkel, v. a. Kogula val. v. 19. 6. 20 a. nr. 11395. (39190)
 Kuurmann, Helene Jaani t., v. a. Rapla val. v. 14. 5. 25 a. nr. 916/225385. (39191)

Ziegel, Elfriede Martini t., v. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 18. 2. 20 a. nr. 13862. (39192)
 Perdi, Hugo Mardi p., v. a. Tall. l. pol. 6. jsk. (39193)
 Gorjatschev, Veera Efimi t., v. a. Narva l. pol. ül. poolt nr. 2565. (39194)
 Tombach, Elma Pritsu t., v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. ül. 27. 5. 22 a. nr. 15726. (39195)
 Noka, Johannes Mihkli p., v. a. Rae val. v. 1926 a. nr. 1706. (39202)
 Volmeri, Maria Theodori t., v. a. Kodasuu val. v. 1919 a. (39203)
 Ots, Hilda Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ül. 1920. a. (39204)
 Proomann, Johan Johani p., v. a. Rae vallaval. 23. 2. 20. a. nr. 1187. (39205)
 Mänd, Maria Karli t., v. a. Viimsi vallaval. 9. 2. 20. a. nr. 384. (39206)
 Prunsfeldt, Heinrich Hindreku p., v. a. Harku vallaval. 16. 12. 1919. a. nr. 74. (39207)
 Patti, Hans Siimu p., v. a. Triigi vallaval. 30. 4. 1920. a. nr. 996. (39251)
 Leppik, Jaan Karli p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ül. 15. 5. 20. a. nr. 11132. (39252)
 Vaholder, Jaan Hansu p., v. a. Järva-kandi vallaval. 5. 5. 20. a. nr. 328. (39253)
 Linnap, Karl Karli p., v. a. Kirna-Kohatu vallaval. 16. 1. 20. a. nr. 1028. (39254)
 Limberg, Anton Mihkli p., v. a. Kaiu vallaval. 14. 10. 22. a. nr. 32. (39255)
 Saar, Jakob Joosepi p., v. a. Rapla vallaval. 3. 11. 25. a. nr. 1127. (39256)
 Saar, Julie Ado t., v. a. Käo vallaval. 1. 11. 22. a. nr. 1796. (39256)
 Tamm, Marie Jüri t., v. a. Juuru vallaval. 26. 2. 20. a. nr. 919. (39259)
 Nurk, Julius Jakobi p., v. a. Maidla vallaval. (39352)
 Mägi, Liisa Jüri t., v. a. Velise vallaval. 15. 6. 20. a. nr. 521. (39353)
 Peetson, Mihkel Mihkli p., v. a. Are vallaval. 12. 2. 20. a. nr. 14. (39354)
 Schvartz, Hendrik Jaani p., v. a. Kallaste alevival. 8. 6. 23. a. nr. 120. (39355)
 Luukas, Alma Madise t., v. a. Viljandi linna jsk. pol. ül. 18. 12. 19. a. nr. 4943. (39356)

- Kruup, Jakob Juhani p., v. a. Aaspere vallaval. 5. 11. 20. a. nr. 1736. (39357)
- Pärsmann, Veera Jakobi t., v. a. Valga maak. Laanemetsa vallaval. 2.11.19. a. nr. 222. (39358)
- Ebruk, Mihkel Jaani p. (39359)
- Baranovski, Andrei Aleksandri p., v. a. Permisküla vallaval. 15. 12. 19. a. nr. 357. (39361)
- Suubak, Johannes Jüri p., v. a. Kohtla vallaval. 28. 4. 22. a. nr. 1030. (39362)
- Jaannann, Johannes Antoni p., v. a. Palmsi vallaval. 5. 12. 19. a. nr. 4. (39364)
- Maiste, Minna Peetri t., v. a. Uue-Võidu vallaval. 30. 12. 19. a. nr. 400. (39365)
- Holzmann, Johan Jüri p., v. a. Pajusi vallaval. 29. 12. 19. a. nr. 277. (39366)
- Ruil, Antonina Johani t., v. a. Imavere vallaval. 21. 9. 22. a. nr. 17. (39369)
- Järvemägi, August Mardi p. (39371)
- Arm, Didrich, nr. 971. (39372)
- Limann, Mari, v. a. Tori vallaval. 15. 1. 20. a. nr. 239. (39373)
- Aru, Hilda Mardi t., v. a. nr. 174. (39651)
- Elbach, Julie Jaani t., nr. 83. (39652)
- Hongi, Anna Tooma t., nr. 125. (39653)
- Ilves, Johannes, Tõnu p., nr. 72/163759. (39654)
- Kallas, Johannes Johannese p., nr. 298 (39655)
- Kallibron, Villem Jüri p., nr. 123. (39656)
- Kirsmann, Jakob Jaani p., nr. 281. (39657)
- Kruusberg, Johannes Peetri p., nr. 9539. (39658)
- Lung, Karl Jüri p., nr. 205. (39660)
- Maigas, Ida Tõnu t., nr. 780. (39661)
- Noorberg, Maali Hansu t., nr. 442. (39663)
- Parkas, Elisabeth Jaani t., nr. 911. (39666)
- Püü, Johannes Jaani p., nr. 88. (39667)
- Raud, Rudolf Tõnu p., nr. 1171. (39668)
- Tori, Leena Ado t., nr. 550. (39671)
- Seebold, Voldemar Johani p., nr. 118. (39672)
- Vilba, Anette Jaani t., nr. 136. (39673)
- Kastni, Johannes Jüri p., v. a. Aaspere vallaval. 8. 5. 20. a. nr. 1603. (39752)
- Baneberg, Jakob, v. a. Haljala vallaval. 23. 12. 19. a. nr. 779. (39753)
- Amborg, Villem, v. a. Haljala vallaval. 30. 6. 20. a. nr. 1044. (39754)
- Neumann, Juulius Johani p., v. a. Urvaste vallaval. 28. 12. 19. a. nr. 372. (39755)
- Orehov, Aleksander, v. a. Irboska vallaval. nr. 165. (39756)
- Smirnov, Timofei, v. a. Irboska vallaval. nr. 890. (39757)
- Toom, Hans Jaani p., v. a. Saksi vallaval. 31. 12. 19. a. nr. 385. (39758)
- Kallak, Eduard Tõnise p., v. a. Viljandi linna pol. jsk. ül. 24. 1. 22. a. nr. 8188. (39759)
- Treimann, Meinhard Gustavi p., v. a. Järve vallaval. 22. 12. 19. a. nr. 579. (39760)
- Klesmann, Aleksander Augusti p., v. a. Ambla vallaval. 28. 2. 23. a. nr. 58. (39761)
- Suurmats, Jaak Johani p., v. a. Pornuse vallaval. 13. 3. 24. a. nr. 14. (39762)
- Kaup (Kaubin), Anna-Marie, v. a. Pihtla vallaval. 11. 9. 23. a. nr. 216.
- Postov, Jaan Ado p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ül. 16. 12. 19. a. nr. 5790.
- Leppik, Marie Kaarli t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 16. 12. 19. a. nr. 4293.
- Masing, Oskar Romani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 19. 12. 19. a. nr. 5236.
- Karu, Arnold Märdi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 13. 1. 20. a. nr. 7712.
- Sussar, Emilie Jakobi t., v. a. Sootaga vallaval. 4. 5. 22. a. nr. 531.
- Prokovjeva, Anna, v. a. Slobodka vallaval. 16. 2. 20. a. nr. 1905.
- Teern, Taavi, v. a. Lummada vallaval. 26. 2. 1921. a. nr. 1170.
- Sipelgas, Marie Lavrenti t., v. a. Pärnust 18. 12. 19. a. nr. 5786.
- Regi, Helene, v. a. Lähtru vallaval. 7. 10. 20. a. nr. 349.
- Avekukk, Anette, v. a. Haapsalu linna pol. ül. 20. 11. 19. a. nr. 236.
- Sajor, Rudolf Jakobi p., v. a. Narva linna pol. ül. 5. 7. 22. a. nr. 33.
- Vöhrmann, Robert Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 13. 11. 22. a. nr. 12039.
- Vogenberg, Nelli Peetri t., v. a. Räpina vallaval. 19. 2. 20. a. nr. 1576.
- Reinhold, Karl Gustav Daveti p., v. a. Elva alevival. 8. 10. 23. a. nr. 39.
- Abolin, Alide Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 17. 12. 21. a. nr. 2719.
- Goldov, Sonni Jankeli t., v. a. Tartu linna pol. ül. 19. 6. 22. a. nr. 11797.

- Treial, Peeter Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ül. 18. 3. 20. a. nr. 12404.
- Baummann, Jakob Karli p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 29. 12. 19. a. nr. 6774.
- Deksnis, Emma-Helene Frantsi t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 20. 3. 19. a. nr. 5907.
- Kühle, Armilde Hendriku t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ül. 11. 11. 22. a. nr. 19998.
- Grünberg, Ernst Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 21. 1. 24. a. nr. 1360.
- Kargaja, Maksim Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ül. 10. 3. 23. a. nr. 253.
- Martinson, Erich Jüri p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ül. nr. 8919.
- Lätt, Sergei Mihkli p., v. a. Pärnu linna pol. ül. 28. 11. 24. a. nr. 1345/148676.
- Meinberg, Erich Friedrichi p., v. a. Võhmata vallaval. 26. 4. 25. a. nr. 127.
- Mägi, Margarete Peetri t., v. a. Võhmata vallaval. 7. 1. 22. a. nr. 3.
- Morosov, Vladimir Aleksei p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ül. 20. 9. 23. a. nr. 1576.
- Närskä, Hermann Andrese p., v. a. Löve vallaval. 27. 1. 20. a. nr. 184.
- Maasik, Agripina Niili t., v. a. Narva linna pol. ül. 16. 12. 19. a. nr. 11546.
- Baranov, Grigori Mihaili p., v. a. Kose vallaval. 28. 12. 20. a. nr. 146.
- Baranov, Anna Feodori t., v. a. Kose vallaval. 8. 2. 21. a. nr. 194.
- Niglas, Ekateriina, v. a. Martna vallaval. 29. 11. 20. a. nr. 830.
- Eltermann, Marie Mardi t., v. a. Pai-de linna pol. ül. 11. 12. 19. a. nr. 1023.
- Laager, Marie Aleksandri t., v. a. Rutikvere vallaval. 17. 12. 19. a. nr. 82.
- Tamm, Johannes Mihkli t., v. a. Esna vallaval. 26. 2. 20. a. nr. 334.
- Kreen, Veera Jüri t., v. a. Narva linna pol. ül. 13. 12. 23. a. nr. 2966/091672.
- Kala, Helene Kaarli t., v. a. Narva linna pol. ül. 18. 12. 19. a. nr. 16527.
- Stärn, Anna-Marie Matsi t., v. a. Narva linna pol. ül. 7. 12. 19. a. nr. 9603.
- Gluhov, Marie Matvei t., v. a. Narva linna pol. 1. jsk. ül. 2. 2. 25. a. nr. 118.
- Leht (end. Säkk) Dimitri Vladimiri p., v. a. Naroova vallaval. 14. 3. 20. a. nr. 936.
- Pajune (Feodorov end.) Tihon Feoktisti p., v. a. Naroova vallaval. 15. 3. 20. a. nr. 1345.
- Pastarus, Georg Johani p., v. a. Valga maak. pol. ül. 2. 3. 25. a. nr. 176.
- Paart, Anna-Rosalie Jakobi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 15. 2. 20. a. nr. 10020.
- Saare, Voldemar Villemi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 17. 3. 21. a. nr. 12920.
- Püss-Blum, Vilhelmine Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 20. 1. 20. a. nr. 8488.
- Nürnberg, Herbert Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 7. 12. 23. a. nr. 1197.
- Kleeberg, Jaan, v. a. Kolovere vallaval. 29. 4. 21. a. nr. 514.
- Lill, Herbert Oskari p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 19. 9. 22. a. nr. 14483.
- Kurg, Hans Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 20. 11. 19. a. nr. 422.
- Kurg, Leena Karli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ül. 20. 11. 19. a. nr. 423.
- Siim, Adele Karli t., v. a. nr. 353.
- Lii, Reet Hansu t., v. a. Patküla vallaval. 13. 12. 19. a. nr. 525.
- Visnapuu, Karl Gustavi p., v. a. Narva 1. pol. ül. 26. 1. 20. a. nr. 18881.
- Saalep, Jaan Jakobi p., v. a. Narva 1. pol. ül. 12. 12. 19. a. nr. 11293.
- Luugus, Priidu, v. a. Kihelkonna vallaval. 25. 4. 22. a. nr. 1386.
- Pilt, Eduard, v. a. Kihelkonna vallaval. 19. 1. 20. a. nr. 455.
- Pukk, Johannes Joosepi p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ül. 21. 4. 25. a. nr. 472.
- Muukfeldt, Johannes Tõnu p., v. a. Veinjärve vallaval. 2. 5. 21. a. nr. 1054.
- Juss, Ado Mardi p., v. a. Säreve vallaval. 16. 8. 21. a. nr. 75.
- Vahtra, Hans, v. a. Säreve vallaval. 16. 12. 19. a. nr. 401.
- Vei, Johannes, v. a. Säreve vallaval. 18. 12. 19. a. nr. 652.
- Tammemägi, Mai Pauli t., v. a. Narva linna pol. ül. 29. 6. 20. a. nr. 24404.
- Bogdanov, Olga Georgi t., v. a. Narva linna pol. ül. 30. 12. 19. a. nr. 15325.
- Gerke, Minadora Jaani t., v. a. Narva linna pol. ül. 12. 10. 20. a. nr. 26095.
- Grünmann, Lisette-Anette Tõnu t., v. a. Veinjärve vallaval. 16. 6. 25. a. nr. 1233.
- Rähn, Jaan Jüri p., v. a. Kuksema vallaval. 19. 1. 20. a. nr. 161.

